

Kúria

Bfv.I.980/2017/13. szám

A Kúria Budapesten, a 2017. év november hó 16. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A közösség tagja elleni erőszak büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a XV. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Ceglédi Járásbíróság 6.Fk.612/2013/69. számú ítéletét és a Budapest Környéki Törvényszék 3.Fkf.451/2016/28. számú végzését **XV. rendű** terheltre vonatkozó részében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Ceglédi Járásbíróság a 2015. november 24-én meghozott 6.Fk.612/2013/69. számú ítéletével - mely a XV. rendű terhelt tekintetében a Budapest Környéki Törvényszék 3.Fkf.451/2016/28. számú végzésével 2016. november 8-án jogerőre emelkedett - a XV. rendű terheltet bűnösnek mondta ki csoportosan, köznyugalmat súlyosan megzavarva, felfegyverkezve elkövetett garázdaság büntetében, mint társtettest [Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), b) és d) pont], ezért tíz hónap szabadságvesztés büntetésre ítélte, melynek végrehajtását egy év próbaidőre felfüggesztette, a szabadságvesztés büntetést végrehajtása esetén börtön fokozatban rendelte végrehajtani, és megállapította, hogy a terhelt a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon

bocsátható feltételes szabadságra.

A jogerős ügydöntő határozat ellen a XV. rendű terhelt védője nyújtott be a törvényes ok megjelölése nélkül, tartalma alapján a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjára alapított felülvizsgálati indítványt.

Az indítvány előterjesztőjének álláspontja szerint a bíróság törvénysértő módon minősítette a terhelt cselekményét garázdaság büntettének, ugyanis a terhelt magatartása nem merítette ki a törvényi tényállás egyik elemét, az erőszakot. A cselekmény során a két szemben álló csoport között semmilyen testi kontaktus nem jött létre, míg a 34/2007. számú Büntető kollégiumi vélemény az erőszakos magatartás megállapíthatóságához minimálisan a garázdaságba beolvadó tetteges becsületsértést kíván meg. Ennek hiányában a XV. rendű terhelt cselekménye nem bűncselekmény, hanem a 2012. évi II. törvény 170. §-a szerint garázdaság szabálysértéseként minősül. Hivatkozott arra is, hogy a XV. rendű terhelt a cselekménye elkövetésekor menthető felindulása miatt tévedett annak társadalomra veszélyességében. Nevezett lakóhelyén 2012-ben igen nagy társadalmi feszültségek voltak tapasztalhatóak, és XV. rendű terhelt élettársa volt az, aki bejelentést tett az I-VII. rendű terheltek csoportja által tartott félelemkeltő demonstrációról. A helyszínen rasszista kiabáláson túl ostromsattogtatás, petárdázás is volt és másnap gázlőszereket is találtak, ezért a családját és gyerekeit alappal féltő, de senkivel fizikai kontaktusba sem kerülő XV. rendű terhelt esetében ezen okból is büntethetőségi akadály állapítható meg.

Ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a jogerős határozatot változtassa meg, és a XV. rendű terheltet a Btk. 20. § (2) bekezdésében meghatározott büntethetőségi akadály miatt az ellene emelt vád alól mentse fel.

A Legfőbb Ügyészség írásbeli nyilatkozata szerint a felülvizsgálati indítvány nem megalapozott.

A garázdaság bűncselekményének helyes megítélésére vonatkozóan kialakult bírói gyakorlat szerint a más törvényi tényállásokban meghatározott erőszak és a garázdaság tényállásában írt erőszakos magatartás nem azonos fogalom. A személy ellen irányuló erőszakos magatartással elkövetett garázdaság esetén az erőszak általában más személy testének támadó megérintését jelenti, és a testi sértés okozására nem alkalmas támadó jellegű fizikai ráhatás is erőszakos magatartásnak minősül [Btk. 459. § (1) bekezdés 4. pont]. Garázdaság megvalósításához azonban az erőszakos magatartás tanúsítása is elégséges, ha a bűncselekmény megállapításának egyéb feltételei is megvalósultak.

A törvényi tényállásban szereplő erőszakos magatartás aktív, támadó jellegű cselekvés; a fogalom szélesebb körű, mint az erőszak, mert a személy vagy dolog elleni erő közvetlen alkalmazásán túlmenően magába foglalja az erő alkalmazására irányuló kísérletet vagy a testi épség ellen irányuló olyan közvetlen fenyegetést is, amikor a sértett személy meghátrálással, meneküléssel tudja kivonni magát vagy a dolgot az erőszak alól.

A tényállás szerint a helyszínen tartózkodó XV. rendű terheltnek terhelt- társai és a csoport más tagjai kihívóan közösségellenes, erőszakos jellegű magatartását - ekként az eszközökkel való felfegyverkezettséget is - szükségképpen észlelnie kellett, és ennek tudatában, társai cselekményével azonosulva, velük szándék- és akarategységben csatlakozott a csoport tevékenységéhez; abban - az egymás testközelségében történt elkövetés körülményeiből adódóan - társtettesi elkövetői magatartást fejtett ki. Ebből következően az eljáró bíróságok a rögzített tényállásból okszerűen vontak következtetést XV. rendű terhelt garázdaság bűncselekményében való bűnösségére, és törvényesen került sor a súlyosabban minősítő körülmények felrovására is.

XV. rendű terhelt, valamint társai személyét, életét, testi épségét vagy javait közvetlenül a cselekményük elkövetését megelőzően támadás nem érte, sőt cselekményük megkezdésekor őket ilyen közvetlen támadás veszélye sem fenyegette. Ebből következik, hogy az adott időben és elkövetési körülmények mentén a terheltnek nem volt alapos oka arra sem, hogy a személye vagy javai elleni támadással közvetlenül fenyegető helyzetet tévesen feltételezzon; ezzel szemben cselekményének jogilag tilalmazott és tudatosan antiszociális mivoltát nyilvánvalóan felismerte. Ekként a XV. rendű terhelt javára a vélt jogos védelmi helyzetben cselekvés - és azzal összefüggésben a cselekmény társadalomra veszélyességében való tévedés jogkövetkezménye - nem állapítható meg és nem alkalmazható.

Ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat hatályában tartsa fenn (Fk.BF.975/2017.).

Az indítvány előterjesztője a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatára tett észrevételében álláspontját változatlanul fenntartotta, és azt kiegészítette azzal, hogy nélkülözi a kihívó közösségellenességet a jogos védelmi helyzetben - a személy ellen intézett támadás elhárítása érdekében - kifejtett erőszakos magatartás, ezért az garázdaságot nem valósít meg.

.-.-.

A Kúria a megtámadott határozatokat - a Be. 424. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen eljárva - a Be. 423. § (4) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati indítványban meghatározott okok alapján, a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében vizsgálta felül.

Emellett a Be. 423. § (5) bekezdése szerint eljárva a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt esetleges eljárási szabálysértésekre is tekintettel volt, azonban ilyen, a 373. § (1) bekezdésének I. b) és c) pontjában, valamint II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - eljárási szabálysértést nem észlelt.

A felülvizsgálati eljárásban a Be. 423. § (1) bekezdése szerint a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó. ...-Kertváros városrészben 2012. évben az ott lakó roma, illetve a magyar lakosság között feszültség keletkezett azért, mert rendkívüli módon megszorodtak a vagyon elleni bűncselekmények. Ezért a lakosság egy része fórumokat tartott, a helyi önkormányzati, illetve országgyűlési képviselőkkel egyeztetett, majd kis időn belül a ... politikai párthoz tartozó politikusok is megjelentek a helyszínen.

A terheltek közül I. rendű, II. rendű, III. rendű, IV. rendű, V. rendű és VI. rendű terheltek több más - részben ismeretlenül maradt - személy társaságában 2012. augusztus 18. napján az esti órákban a VII. rendű terhelt tulajdonát képező ingatlanon egy baráti bográcsoláson vettek részt.

Ugyanezen az estén 22 óra körüli időben mind a hét terhelt, egy, az eljárás során rajtuk kívül ismeretlenül maradt mintegy 20-30 fős csoporttal együtt, akik hasonló ruházatot viseltek - jellemzően fekete nadrágot és bakancsot, fehér pólót, esetleg fekete mellényt - az utcákban egységes akaratelhatározásukból eredően felvonultak, majd a felvonulás során a csoport tagjai az utcában lakó személyekben félelmet, riadalmat és megbotránkoztatást keltettek azzal, hogy a náluk lévő karikás ostort csattogtatták, petárdákat dobáltak, illetőleg hangosan kiabáltak az ott lakó roma lakosság felé. A csoport tagjai részéről többször kiabálva elhangzott, hogy „Meg fogtok halni bűdös cigányok. Menjete vissza Indiába, nem vagytok magyarok.”. Ezen fellépésük következtében személyi sérülés azonban nem keletkezett.

Mivel az utcában és a környező utcákban lakó roma személyekben a terheltek és társaik fentebb írt cselekménye félelmet keltett, rövid időn belül nagyobb, több tucat főből álló - pontosabban már meg nem határozható méretű - csoportosulás jött létre, amelynek tagjai az eljárás során IX. rendű, X. rendű, XII. rendű, XIII. rendű, XIV. rendű, XV. rendű, XVII. rendű, és fiatakorú XVIII. rendű terheltek voltak más személyek mellett. Ezen csoportosulás tagjai különböző eszközökkel, baseball ütővel, kaszával, kapával és más tárgyakkal felfegyverkezve szándékegységben, egymást segítve és támogatva, támadólag léptek fel a fentebb írt, az I-VII. rendű terheltekkel együtt vonuló csoporttal szemben, amelynek tagjai ezen kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást látva a helyszínről elmenekültek. A felfegyverkezve elkövetett, szándékegységben megvalósuló erőszakos magatartás messzemenőig alkalmas volt arra, hogy másokban megbotránkozást és riadalmat keltsen és ...Kertváros városrészében a köznyugalmat súlyosan megzavarta. A fenti cselekmények következtében személyi sérülés nem keletkezett.

Az eseményeket követően a rendőrhatalóság nagy erővel jelent meg, majd a köznyugalmat több nap alatt sikerült csak visszaállítani.

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényálláshoz tartozónak kell tekinteni a jogerős határozat indokolása bármely részében szereplő minden ténymegállapítást, amely az elbírált bűncselekmény büntetőjogi megítélésénél jelentős (BH 2006.392.).

Következésképpen szintén a tényállás részét képezi - bár helytelen ítéletszerkesztési ok miatt az indokolás más részében (23. oldal 4. bekezdés) írt - azon tény is, hogy a gépkocsizó járőr a ... utcából kifordulva, mintegy 25 fős civil ruhás sétáló csoportra lett figyelmes, mely csoportból egy főt, a II. rendű terheltet igazoltatás alá is vonták, aki azt mondta, hogy hazafelé tartanak.

Miután a járőr további intézkedés nélkül a helyszínt elhagyta, azonban ismételt feljelentések történtek csendháborítás miatt, ezért a helyszínre visszatérve, a ... utcában találta fel a csoportot, ahol már észlelték, hogy az ott lakó romák hangosan kiabálnak, csoportokba szerveződnek és kezükben különböző eszközökkel, lapáttal, kapával, deszkával, léccel az igazoltatás alá vont csoport irányába tartottak.

A járőrök a csoportot körülfogva, őket az ... utca kereszteződéséhez kísérték ki és ott igazoltatás alá vonták. A csoport tagjai között volt akkor I. rendű, III. rendű, IV. rendű, V. rendű és VI. rendű

terheltek is mások kíséretében.

A jogerős határozat szerint az I-VII. rendű terheltek által megvalósított magatartás a Btk. 216. § (1) bekezdés és (3) bekezdés e) pontja szerint csoportosan elkövetett közösség tagja elleni erőszak bűntettének minősül.

A tényállás szerint a csoport tagjai e magatartásukat már befejezték, a helyszínről távozóban voltak és hazafelé tartottak, amikor velük szemben az első igazoltatásra sor került, és ekkor a rendőrség sem tartotta szükségesnek további intézkedés megtételét.

A rendőrség ismételt fellépésére akkor került sor, amikor IX-XVIII. rendű terheltek - köztük a felülvizsgálattal érintett XV. rendű terhelt - támadó szándékkal üldözőbe vette az I-VII. rendű terheltekből és más társaikból álló csoportot, akiket ekkor a rendőrség körbefogott, ezáltal azt is megakadályozva, hogy a két csoport között tényleges összecsapásra kerüljön sor.

A felülvizsgálati eljárás során eldöntendő jogi kérdés az volt, hogy a XV. rendű terhelt volt-e valódi vagy vélt jogos védelmi helyzetben, illetve, ha esetében büntethetőségi akadály nem állapítható meg, akkor magatartása bűncselekmény-e, továbbá az miként minősül.

A Btk. 22. § (1) bekezdése szerint nem büntetendő az a cselekmény, amely a saját, illetve más vagy mások személye, javai vagy a közérdek ellen intézett, illetve ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához szükséges.

A közösség tagja elleni erőszak bűntettének tényállási elemeit megvalósító cselekmény esetén is helye lehet a jogos védelem körébe tartozó elhárító magatartásnak.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában helytállóan fejtette ki, hogy a jogos védelem eleve támadást feltételez, mégpedig a jogtalanság talaján állót, ennek - illetve az ilyen támadás közvetlen veszélyének - hiányában nem kerülhet sor ezen büntethetőséget kizáró ok megállapítására. Tényként rögzíthető a bírói gyakorlat szerint is, hogy a támadás mindig egy aktív erőszakos magatartást jelent, mely legtöbbször közvetlenül személy, ritkábban dolog ellen irányul, mégpedig úgy, hogy a támadásnak intézettnek és közvetlenül fenyegető jellegűnek kell lennie.

Jelen esetben azonban kétség kívül az volt megállapítható, hogy 2012. augusztus 18. napján az I-VII. rendű terheltek és társaik fellépése bár riadalmat keltő volt és a roma kisebbség ellen irányult, de ellenük intézett és folyamatos támadást nem tanúsítottak. A támadás tekintendő közvetlenül fenyegetőnek akkor, ha megkezdésétől azonnal, vagy igen rövid időn belül tartani lehet és kifejtésének nincs akadálya, következésképpen a támadás veszélyének objektíven is közvetlennek kell lenni.

A felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás szerint azonban az elkövetési körülmények miatt az általános fenyegetettség érzés, a jogtalan támadás bekövetkezésének csak távoli veszélye volt megállapítható, ez pedig a jogos védelem alkalmazására kétségkívül nem nyújtott alapot. Ezt támasztotta alá a járásbíróság megállapítása szerint a tényállás alapján az is, hogy a helyszínre küldött rendőr járőrök határozottan és szakszerűen léptek fel, a két csoport egymással közvetlen érintkezésbe sem került.

A másodfokon eljáró törvényszék is helytállóan fejtette ki, hogy IX. rendű, X. rendű, XII. rendű, XIII. rendű, XIV. rendű, XV. rendű, XVII. rendű és fiatalkorú XVIII. rendű terheltek részéről az

sem foghat helyt, hogy tévedésben voltak cselekményük társadalomra veszélyességét illetően, mert ezen csoport tagjai különféle eszközökkel felfegyverkezve, több utcán át kergették a lakóhelyükön felvonuló csoportot. Ez pedig nyilvánvalóan nem értékelhető jogkövető állampolgári magatartásként.

A jogos védelmi helyzet azért sem állapítható meg a XV. rendű terhelt javára, mert a városban volt szervezett rendőri erő, melynek feladata volt a bűncselekmények, így a közösség elleni erőszak elkövetésének esetére történő fellépés, és a tényállásból az is megállapítható, hogy a rendőrség e feladatának eleget is tett.

A jogos védelem csak addig áll fenn, amíg a megtámadott reálisan tarthat a támadás megkezdésétől vagy annak folytatásától. A tényállás szerint a helyszínről távozó csoport tagjai esetében támadástól tartani nem kellett, így az őket a korábbi cselekményük miatt üldöző csoport tagjai emiatt is a jogtalanság talajára helyezkedtek.

Felülvizsgálat keretében valamely büntethetőséget kizáró ok - így a végszükség vagy a tévedés - hiányára vont következtetés helyessége kizárólag az irányadó tények alapulvételével vitatható (EBH 2011.2395.). Az irányadó tényállás azonban nem rögzít olyan ténybeli körülményeket, amelyek alkalmat adhatnának ilyen - a felülvizsgálati indítványban kifejtett a vélt jogos védelmi helyzet fennállását tagláló - jogkövetkeztetés levonására.

Mindezek miatt a felülvizsgálati indítványnak sem a jogos, sem a vélt jogos védelem megállapítására irányuló indítványa nem megalapozott.

A Legfőbb Ügyészség nyilatkozatában helytállóan fejtette ki, hogy az irányadó ítéleti tényállás alapján a XV. rendű terhelt és terhelt-társai, valamint más, ismeretlenül maradt személyek az éjszakai órákban az utcán rövid időn belül egy nagyobb, több tucat főből álló csoportosulást alkottak, és különböző, köztük az élet kioltására is alkalmas eszközökkel - baseball ütővel, kaszával, kapával, deszkával - felfegyverkezve megindultak a I-VII. rendű terheltekkel együtt vonuló csoport irányába; velük szemben támadólag léptek fel, a csoportot - amelynek tagjai mindezt látván menekülőre fogták - több utcán át kergették, és csak a határozott rendőri fellépésnek volt köszönhető az, hogy a „gárdistákat” tényleges testi vagy más sérelem nem érte. Mindezek alapján a XV. rendű terhelt és társai magatartásának kihívó közösségellenességéhez, ahhoz, hogy a közösség nyugalma semmibe véve cselekedtek, valamint e magatartás megbotránkozás és riadalom keltésére való alkalmasságához kétség nem férhet; a védő indítványában e tényállási elemek megvalósulását nem is vitatta.

A Btk. 339. § (1) bekezdése alapján a garázdaság bűncselekményét az követi el, aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást, vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg.

A garázdaság vétségének tényállásszerűségéhez megkívánt kihívó közösségellenesség azt jelenti, hogy a tanúsított magatartás a környezetre gyakorolt hatása révén közvetlenül és durván sérti vagy sértheti a közösség nyugalma. A garázda magatartást tanúsító elkövető felismeri, hogy cselekménye a közösség nyugalma megzavarására alkalmas, ám tettét a közösségi érdek leplezetlen semmibe vételével hajtja végre. Az elkövető által kifejtett erőszakos magatartás esetleges belső, személyes indítéka a garázdaság megállapíthatóságát nem zárja ki, mert a közösségi érdekekkel történő nyílt szembeszegülés a személyes motívumból fakadó cselekményben is megjelenhet (EBH 2014.B.23.).

A jogerős határozatban megállapított tényállás adatai alapján - a védő érvelésétől eltérően - a XV. rendű terheltnek felrótt cselekmény erőszakos jellege is megállapítható. XV. rendű terhelt a helyszínen tartózkodott és aktív magatartást tanúsított annak a nagyobb létszámú csoportnak a tevékenységében, amelynek tagjai az élet kioltására is alkalmas eszközökkel megjelenve, egyidejűleg és közösen támadólag léptek fel a szemben álló csoporttal szemben. Ez a magatartás a „gárdisták” csoportja körében félelmet keltett, hiszen a helyszínről menekültek; őket a XV. rendű terhelt ütőeszközökkel felszerelkezett csoportja utcákon keresztül kitartóan kergette. Az, hogy az összecsapás és a tényleges személy elleni erőszak - testre irányuló támadó jellegű fizikai ráhatás - nem következett be, döntően az eredményes rendőri közbeavatkozásnak tudható be. Mindez azt jelenti, hogy a XV. rendű terhelt és társainak támadó jellegű cselekvése a fentiekben jellemzett, a testi épséget közvetlenül fenyegető erő alkalmazására irányuló kísérlet valamennyi tényállásszerű ismervét magán hordozta, amely csak azért nem fordult át testbántalmazásba, mert az alól a „gárdistáknak” meneküléssel sikerült magukat kivonni, illetve azt a rendőri kimentés megakadályozta. Az „erőszak” és az „erőszakos magatartás” nem azonos fogalom. Garázdaság megvalósításához az erőszakos magatartás tanúsítása is elégséges, ha a bűncselekmény megállapításának egyéb feltételei is megvalósultak (EBH 2007.1589.).

Az együttesen fellépő csoport tagjainak számára, valamint a felsorolt eszközök jellegére és tulajdonságaira figyelemmel - mely utóbbiak megfelelnek a Btk. 459. § (1) bekezdésének 6. pontjában írt törvényi feltételeknek - a csoportosan és felfegyverkezve elkövetés tényeit a tényállás hiánytalanul tartalmazza.

Kétségtelen tény, hogy a Btk. 459. § (1) bekezdés 4. pontja alapján erőszakos magatartásnak minősül a más személyre gyakorolt támadó jellegű fizikai ráhatás is, abban az esetben is, ha az nem alkalmas testi sérülés okozására.

A garázdaság bűncselekménye ugyanakkor nem minősül a Btk. 459. § (1) bekezdés 26. pontja alapján személy elleni erőszakos bűncselekménynek. Ebből is megállapítható, hogy a garázdasághoz megkívánt erőszakos magatartás megállapításához nem szükséges személy testét ténylegesen érintő erőszak. Ennek megfelelően fejti ki a 34. BK vélemény indokolása, hogy a garázdaság ugyanis elkövethető olyan erőszakos, támadó fellépéssel, amely még könnyű testi sértéssel sem jár.

Az irányadó tényállás pedig pontosan tartalmazza a XV. rendű terhelt által elkövetett azon erőszakos, támadó fellépést, amely erőszaknak nem, hanem a garázdasághoz megkívánt erőszakos magatartásnak minősül. Nem lehet kétséges ugyanis, hogy a XV. rendű terhelt és garázdaságot megvalósító társai - egyébként - a tényleges tettelegességre felkészülve valósították meg erőszakos magatartásukat.

Mivel a cselekmény a vidéki város közösségének a nyugalma és biztonságérzetét megzavarta - nagy számú rendőri erőre volt szükség ahhoz, hogy a köznyugalmat a későbbiekben fenntartsák -, a köznyugalmat súlyosan megzavarva elkövetés is megvalósult.

Következésképpen törvényesen minősítette a bíróság a jogerős határozatában XV. rendű terhelt cselekményét társtettesként, csoportosan, köznyugalmat súlyosan megzavarva, felfegyverkezve elkövetett garázdaság büntetnének, a felülvizsgálati indítványnak a jogi minősítést támadó része sem megalapozott.

Ezért a Kúria a megtámadott határozatokat XV. rendű terhelt

tekintetében a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. A felülvizsgálati indítvány ismételt benyújtásával kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria - a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel - az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2017. november 16.

Dr. Csák Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Vaskuti András s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
TóthLné
bírószági tisztviselő